

Annat medicinskt ändamål

Utredning av donationsviljan innefattar även samtycke för donation till annat medicinskt ändamål enligt [Lag \(1995:831\) om transplantation m.m.](#)

Donation för transplantation har alltid högsta prioritet, men om något organ eller någon vävnadsdel inte är medicinskt möjlig att transplantera övervägs möjligheten för annat medicinskt ändamål om samtycke för detta finns.

Med annat medicinskt ändamål menas medicinska forskningsprojekt som syftar till att ta fram bättre behandling av sjukdomar, som t.ex. diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar. Forskningsprojekten ska alltid vara godkända av etikprövningsmyndigheten. Annat medicinskt ändamål kan också omfatta kvalitetssäkring och utbildning i behandlingsmetoder, t.ex. för att utveckla operationstekniker.

Proverna som tas är vanligen mindre vävnads-, blod- och cellprover. Dessa prover tillvaratas oftast i samband med eller i nära anslutning till donationsoperationen. I vissa fall omhändertas även organ eller vävnad till forskningsprojekten – exempelvis pancreas, lungor eller annat biologiskt material.

Flera av dagens etablerade behandlingar, såsom celltransplantation vid svår diabetes, har blivit möjliga tack vare att människor valt att donera organ och vävnader till medicinsk forskning. Deras medgivande har bidragit till framsteg som förbättrar vården för framtida patienter.

Vid frågor angående vilka forskningsprojekt som kan komma bli aktuella vid en donation kontakta jourhavande transplantationskoordinator.

Några av de stora forskningsprojekt som är aktuella just nu:

Pankreas

Forskning på de Langerhanska öarna för att öka förståelsen kring diabetes. Särskilt pankreas från donatorer med diabetes är av stor betydelse för forskning kring mekanismerna bakom diabetes.

Lever

Utvinning av hepatocytceller för utveckling av behandlingsform för akut leversvikt samt metabola leversjukdomar.

Hjärta och lungor

Tillvaratagande av celler och vävnader i syfte för ökad förståelse för hur olika hjärt- och lungsjukdomar, såsom hjärtsvikt, KOL, emfysem och astma, uppstår samt att på längre sikt få bättre behandlingsmetoder.

Annat medicinskt ändamål **ska inte förväxlas med helkroppsdonation** som regleras i [Lag \(1995:832\) om obduktion m.m.](#) Den som vill donera hela sin kropp till medicinsk och anatomisk undervisning måste under sin livstid skriva ett avtal om detta med någon av de medicinska institutionerna.